

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/13-01/236

URBROJ: 65-13-02

Zagreb, 24. listopada 2013.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, s Konačnim prijedlogom zakona***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 24. listopada 2013. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prof. dr. sc. Rajka Ostojića, dr. med., ministra zdravlja, prim. mr. sc. Marijana Cesarika, dr. med., zamjenika ministra zdravlja, te Ljubicu Đukanović, pomoćnicu ministra zdravlja.

PREDSJEDNIK

Josip Leko

Klasa: 022-03/13-01/211
Urbroj: 50301-04/04-13-1

Zagreb, 24. listopada 2013.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 172. i 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prof. dr. sc. Rajka Ostojića, dr. med., ministra zdravlja, prim. mr. sc. Marijana Cesarika, dr. med., zamjenika ministra zdravlja, te Ljubicu Đukanović, pomoćnicu ministra zdravlja.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA
O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O OBVEZKOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 - pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Hrvatski sabor je 21. lipnja 2013. godine donio novi Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine, broj 80/2013) - u daljnjem tekstu: Zakon, kojim je cjelovito uređeno pitanje obveznoga zdravstvenog osiguranja u Republici Hrvatskoj, opseg prava na zdravstvenu zaštitu i druga prava i obveze osoba obvezno osiguranih prema ovom Zakonu, uvjeti i način njihova ostvarivanja i financiranja, kao i prava i obveze nositelja obveznoga zdravstvenog osiguranja, uključujući i prava i obveze ugovornih subjekata nositelja provedbe zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

Zakon je stupio na snagu 1. srpnja 2013. godine, odnosno danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Člankom 7. Zakona uređeno je stjecanje statusa osiguranika u obveznom zdravstvenom osiguranju, odnosno utvrđene su osnove osiguranja u obveznom zdravstvenom osiguranju ovisno o pojedinim kategorijama osoba koje, ovisno o svom statusu, stječu status osiguranika Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, te uvjeti i način stjecanja toga statusa.

Isti članak Zakona, u stavku 1. točkama 14. i 15. uređuje pravo na obvezno zdravstveno osiguranje učenika i studenata starijih od 18 godina života, koji se redovito školuju u Republici Hrvatskoj i drugim državama članicama Europske unije, na način da status osiguranika po tom osnovu mogu ostvarivati do isteka školske godine, odnosno završetka akademske godine u kojoj su završili redovito školovanje, ali ne duže od navršene 26. godine života.

Ranije važeći Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine, br. 150/2008, 94/2009, 153/2009, 71/2010, 139/2010, 49/2011, 22/2012, 57/2012, 90/2012 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/2012 i 144/2012) nije propisivao ograničenje u trajanju statusa osiguranika po osnovu redovitog školovanja, već su svi redoviti studenti visokih učilišta koji su državljani Republike Hrvatske s prebivalištem ili boravištem u Republici Hrvatskoj te stranci s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj status osiguranika u obveznom zdravstvenom osiguranju, osnovom svoga statusa redovitog studenta, mogli imati najduže do isteka školske godine u kojoj su završili redovito školovanje.

Povodom važećim Zakonom propisanog ograničenja u trajanju statusa osiguranika osnovom redovitog studiranja u maksimalnom trajanju do navršene 26. godine života, neovisno o vremenu upisa na redoviti studij i o činjenici da određeni broj studenata imaju status redovitog studenta i nakon navršenih 26 godina života, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta predložilo je izmjenu odredbi Zakona kojima je reguliran status osiguranika u obveznom zdravstvenom osiguranju osnovom redovitog studiranja, na način da se redovitim studentima osigura obvezno zdravstveno osiguranje u trajanju od 8 godina po osnovi redovitog studiranja.

Navedeni prijedlog utvrđivanja trajanja obveznoga zdravstvenog osiguranja po osnovi redovitog studiranja temelji se na ravnopravnosti svake osobe u Republici Hrvatskoj u pristupu visokom obrazovanju koja je zagwarantirana ustavnim odredbom o dostupnosti svakome pod jednakim uvjetima, srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja, a u skladu s sposobnostima osobe. S tim u vezi Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/2003, 105/2004, 174/2004, 2/2007 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/2007, 45/2009, 63/2011 i 94/2013), člankom 77. stavkom 2., jamči se ravnopravnost svih pristupnika za upis na visoko učilište bez obzira na rasu, boju kože, spol, jezik, vjeru, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovinu, rođenje, društveni položaj, invalidnost, seksualnu orijentaciju i dob.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta definiralo je provedbu strategije cjeloživotnog učenja u području visokog obrazovanja kao jedno od svojih strateških ciljeva, te se, između ostaloga, ističe potreba poduzimanja mjera koje će omogućiti poticanje osoba starijih od 25 godina na uključivanje u akademsko obrazovanje, smanjiti odustajanje od već započetog studija na visokim učilištima te omogućiti povratak u sustav visokog obrazovanja nakon (kraćih ili duljih) pauza. Činjenica je da Republika Hrvatska ima vrlo mali udjel studenata u sustavu visokog obrazovanja koji su stariji od 24 godina (za razliku od ostalih zemalja Europske unije) stoga je potrebno, uvažavajući pritom negativne demografske trendove, različitim mjerama kontinuirano poticati sudjelovanje odraslih osoba u studijskim programima, a važan aspekt u realizaciji strateških ciljeva je i omogućavanje određenih studentskih prava svima koji se uključuju u sustav visokog obrazovanja sa statusom redovitog studenta bez obzira na dobnu granicu.

Jedno od važnijih studentskih prava iz područja studentskog standarda je i pravo na obvezno zdravstveno osiguranje koje bi trebalo, u segmentu dužine trajanja, pratiti ostala studentska prava (pravo na subvencioniranje studentske prehrane, stanovanje tijekom studiranja, školarine), uvažavajući i činjenicu propisanog trajanja pojedinih studija, pogotovo integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija. Također treba uvažavati i pravo studenata propisano člankom 88. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju na prekid studija (upis mirovanja studija) u određenim opravdanim okolnostima koji vremenski produljuju trajanje studija. Trenutno se u sustavu visokog obrazovanja nalazi, prema evidenciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, 8.026 studenata koji imaju navršenih 26 godina života (samo 7,95% od ukupnog broja svih trenutno redovitih studenata sa studentskim pravima).

Slijedom navedenoga, ovim se zakonskim prijedlogom predlaže izmjena odredbi važećeg Zakona koji uređuju pitanje obveznoga zdravstvenog osiguranja redovitih studenata na način da se redovitim studentima osigura obvezno zdravstveno osiguranje u trajanju od ukupno osam godina po osnovu redovitog studiranja, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po drugoj osnovi.

Opravdanost navedenog prijedloga, uz ranije navedeno, proizlazi i iz činjenice da isti neće imati dodatni učinak na državni proračun, odnosno neće zahtijevati osiguranje dodatnih financijskih sredstva jer predloženo trajanje obveznoga zdravstvenog osiguranja približno odgovara prosjeku redovitog studiranja u Republici Hrvatskoj, koje je i do sada bilo pokriveno obveznim zdravstvenim osiguranjem, uz napomenu da do stupanja na snagu važećeg Zakona, odnosno do 1. srpnja 2013. godine, nije postojalo ograničenje u trajanju statusa obvezno osigurane osobe vezano uz godine života, odnosno godine redovitog studiranja već su pravo po tom osnovu osiguranja mogli ostvarivati svi redoviti studenti. Pored navedenoga, prema podacima Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta radi se o relativno malom broju osoba, a i prema ovome zakonskom prijedlogu tim pravom koristit će se samo oni redoviti studenti koji pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po nekom drugom zakonskom osnovu.

Ostale izmjene koje se predlažu ovim zakonskim prijedlogom predstavljaju samo ispravke naknadno uočenih grešaka u tekstu važećeg Zakona.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Provođenje predloženog zakona neće zahtijevati dodatna financijska sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske. Sva sredstva potrebna za provedbu ovoga zakona osigurat će se u okviru limita ukupnih rashoda utvrđenih za Ministarstvo zdravlja smjernicama ekonomske i fiskalne politike za pojedina trogodišnja razdoblja.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Kako bi se osigurao kontinuitet u obveznom zdravstvenom osiguranju redovitih studenata koji su navršili 26 godina života te, s tim u vezi, i kontinuitet u ostvarivanju Ustavom zajamčenog prava na zdravstvenu zaštitu, bez potrebe mijenjanja statusa osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju, a čime bi se istovremeno spriječilo i nepotrebno administriranje, odnosno trošenje sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u postupku provođenja poslova odjava i prijava na obvezno zdravstveno osiguranje navedenih osoba po drugom osnovu osiguranja, sada kao obveznika uplate doprinosa, te nadležne Porezne uprave u postupku donošenja rješenja o obvezi doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, predlaže se donošenje ovoga zakona po hitnom postupku, u smislu odredbe članka 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013). Iz istih razloga predlaže se i stupanje na snagu zakona prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Članak 1.

U Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine, broj 80/2013), u članku 3. stavku 2. riječi: "Uredbom EU br. 1124/2012" zamjenjuju se riječima: "Uredbom EU br. 1224/2012".

Članak 2.

U članku 7. stavku 1. točkama 14. i 15. riječi: "ali ne duže od navršene 26. godine života" zamjenjuju se riječima: "a najduže u trajanju od ukupno osam godina po toj osnovi, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po drugoj osnovi".

Članak 3.

U članku 40. točkama 1. i 2. riječ: "bolovanja" zamjenjuje se riječima: "privremene nesposobnosti".

Članak 4.

U članku 48. stavku 2. riječ: "bolovanje" zamjenjuje se riječima: "privremena nesposobnost".

Članak 5.

U članku 52. stavku 1. riječ: "točaja" zamjenjuje se riječju: "točaka".

Članak 6.

U članku 53. stavku 1. točki 4. riječ: "bolovanja" zamjenjuje se riječima: "privremene nesposobnosti".

Članak 7.

U članku 153. točki 1. riječ: "bolovanja" zamjenjuje se riječima: "privremene nesposobnosti".

Članak 8.

U članku 154. stavku 1. iza riječi: "članka 46. stavaka 2. i 9." dodaje se zarez i riječi: "članka 78.", a u stavku 2. riječi: "i članka 78." brišu se.

Članak 9.

Redoviti studenti koji su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona imali utvrđen status osiguranika u obveznom zdravstvenom osiguranju osnovom statusa redovitog studenta, od dana stupanja na snagu ovoga Zakona nastavljaju koristiti to pravo prema njegovim odredbama.

Članak 10.

Redoviti studenti koji su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona navršili 26 godina života pravo na obvezno zdravstveno osiguranje mogu steći prema odredbama ovoga Zakona pod uvjetom da nisu iskoristili trajanje statusa osiguranika osnovom redovitog studiranja u trajanju utvrđenom u članku 2. ovoga Zakona.

Članak 11.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom ispravlja se naknadno uočena pogreška u tekstu važećeg Zakona, a koja se odnosi na broj Uredbe EU.

Uz članak 2.

Ovim člankom uređuje se obvezno zdravstveno osiguranje redovitih studenata koji redovito studiraju u Republici Hrvatskoj i državama članicama Europske unije na način da ime se osigurava obvezno zdravstveno osiguranje po osnovu redovitog studiranja u ukupnom trajanju od osam godina neovisno o njihovoj životnoj dobi, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po drugoj osnovi.

Uz članke 3. do 8.

Ovim člancima izvršen je ispravak naknadno uočenih pogrešaka u tekstu važećeg Zakona.

Uz članke 9. i 10.

Ovi članci sadrže prijelazne odredbe.

Uz članak 11.

Određuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

**ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 3.

(1) Obvezno zdravstveno osiguranje provodi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod).

(2) Obveznim zdravstvenim osiguranjem osiguravaju se svim osiguranim osobama Zavoda (u daljnjem tekstu: osigurana osoba) prava i obveze iz obveznoga zdravstvenog osiguranja na načelima uzajamnosti, solidarnosti i jednakosti, na način i pod uvjetima utvrđenim Uredbom (EZ) br. 883/2004 kako je posljednji put izmijenjena Uredbom EU br. 1124/2012 (u daljnjem tekstu: propisi Europske unije), Direktivom 2011/24/EU, ovim Zakonom, posebnim zakonom te propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(3) U okviru prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja osiguravaju se i prava za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti koje obuhvaćaju i mjere za provođenje specifične zdravstvene zaštite radnika te dijagnostičke postupke kod sumnje na profesionalnu bolest sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i posebnim zakonima te pravilnicima donesenim na temelju tih zakona.

(4) Opseg prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, koji se pod jednakim uvjetima osigurava svim osiguranim osobama, utvrđen je odredbama ovoga Zakona i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

Članak 7.

(1) Na obvezno zdravstveno osiguranje prema ovom Zakonu obvezno se osiguravaju i stječu status osiguranika:

1. osobe u radnom odnosu kod pravne ili fizičke osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj,
2. osobe koje su izabrane ili imenovane na stalne dužnosti u određenim tijelima državne vlasti, odnosno jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako za taj rad primaju plaću,
3. osobe s prebivalištem ili odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj zaposlene u drugoj državi članici ili trećoj državi koje nemaju zdravstveno osiguranje nositelja zdravstvenog osiguranja države članice ili treće države, odnosno koje nisu obvezno zdravstveno osigurane prema propisima države rada na način kako je to određeno propisima Europske unije, odnosno međunarodnim ugovorom,
4. članovi uprave trgovačkih društava i izvršni direktori trgovačkih društava, ako nisu obvezno zdravstveno osigurani po osnovi rada kod druge pravne ili fizičke osobe u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici,

5. osobe koje se stručno osposobljavaju za rad bez zasnivanja radnog odnosa, odnosno koje se stručno osposobljavaju za rad uz mogućnost korištenja mjera aktivne politike zapošljavanja, sukladno posebnim propisima,

6. osobe koje na području Republike Hrvatske obavljaju gospodarsku djelatnost obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, osobe koje samostalno u obliku slobodnog zanimanja obavljaju profesionalnu djelatnost te osobe koje u Republici Hrvatskoj obavljaju djelatnost poljoprivrede i šumarstva kao jedino ili glavno zanimanje, ako su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit i ako nisu osigurane po osnovi rada ili su korisnici prava na mirovinu,

7. poljoprivrednici koji u Republici Hrvatskoj obavljaju poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje ako su vlasnici, posjednici ili zakupci te ako nisu obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit i ako nisu osigurani po osnovi rada ili su korisnici prava na mirovinu,

8. osobe koje obavljaju poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje, a upisani su u upisnik obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva u svojstvu nositelja ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, ako nisu zdravstveno osigurani po osnovi rada ili su korisnici prava na mirovinu ili se nalaze na redovitom školovanju,

9. svećenici i drugi vjerski službenici vjerske zajednice koja je upisana u evidenciju vjerskih zajednica koju vodi nadležno državno tijelo, ako nisu osigurani po osnovi rada,

10. korisnici prava na mirovinu prema propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske, ako imaju prebivalište ili odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj,

11. korisnici prava na profesionalnu rehabilitaciju po propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske, ako imaju prebivalište ili odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj,

12. korisnici mirovine i invalidnine koji to pravo ostvaruju isključivo od stranog nositelja mirovinskog i invalidskog osiguranja, ako propisima Europske unije, odnosno međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno, ako imaju prebivalište ili odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj,

13. osobe s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj koje nisu obvezno zdravstveno osigurane po drugoj osnovi i koje su se prijavile Zavodu u roku od:

a) 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, odnosno obavljanja djelatnosti ili od dana prestanka primanja naknade plaće na koju imaju pravo prema ovom Zakonu ili prema propisima donesenim na temelju ovoga Zakona,

b) 30 dana od dana prijevremenog prestanka služenja vojnog roka, odnosno dragovoljnog služenja vojnog roka, odnosno od dana isteka propisanog roka za služenje vojnog roka, odnosno dragovoljnog služenja vojnog roka,

c) 30 dana od dana otpuštanja iz ustanove za izvršenje kaznenih i prekršajnih sankcija, iz zdravstvene ili druge specijalizirane ustanove, ako je bila primijenjena sigurnosna mjera obveznoga psihijatrijskog liječenja ili obveznoga liječenja od ovisnosti u zdravstvenoj ustanovi,

d) 30 dana od dana navršenih 18 godina života, ako nisu zdravstveno osigurane po drugoj osnovi,

e) 90 dana od dana isteka školske godine u kojoj su završile redovito školovanje prema propisima o redovitom školovanju u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici, odnosno u roku od 30 dana od dana položenog završnog ispita,

14. redoviti učenici srednjih škola i redoviti studenti visokih učilišta iznad 18 godina života koji su državljani Republike Hrvatske i imaju prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj, odnosno državljani Republike Hrvatske s prebivalištem u drugoj državi članici koji u Republici Hrvatskoj imaju odobren privremeni boravak, pod uvjetom da nisu obvezno zdravstveno osigurani u drugoj državi članici, te stranci s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, s tim da to pravo mogu koristiti najduže do isteka školske godine, odnosno završetka akademske godine u kojoj su završili redovito školovanje, ali ne duže od navršene 26. godine života,

15. redoviti učenici srednjih škola i redoviti studenti visokih učilišta u drugim državama članicama iznad 18 godina života, koji su državljani Republike Hrvatske i imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, te stranci s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, s tim da to pravo mogu koristiti najduže do isteka školske godine, odnosno završetka akademske godine u kojoj su završili redovito školovanje prema propisima države školovanja, ali ne duže od navršene 26. godine života,

16. osobe s prebivalištem ili odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj iznad 18 godina života, koje su prema propisima o školovanju u Republici Hrvatskoj ili u drugoj državi članici izgubile status redovitog učenika, odnosno redovitog studenta ako su se prijavile Zavodu u roku od 30 dana od dana gubitka statusa redovitog učenika ili redovitog studenta i ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi,

17. supružnik umrlog osiguranika koji nakon smrti supružnika nije stekao pravo na obiteljsku mirovinu, ako se Zavodu prijavio u roku od 30 dana od dana smrti supružnika, a pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne može ostvariti po drugoj osnovi,

18. osobe s prebivalištem te stranci s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj kojima je priznato svojstvo ratnog vojnog ili civilnog invalida rata i mirnodopskog vojnog invalida, odnosno status korisnika obiteljske invalidnine sukladno Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi,

19. hrvatski branitelji iz Domovinskog rata, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi,

20. osobe koje pružaju njegu i pomoć hrvatskom ratnom vojnom invalidu Domovinskog rata prema propisima o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po drugoj osnovi,

21. osobe na odsluženju vojnog roka, odnosno dragovoljnom odsluženju vojnog roka (ročnici), kadeti te pričuvnici za vrijeme obavljanja službe u Oružanim snagama Republike Hrvatske, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po drugoj osnovi,

22. osobe koje su prekinule rad zbog toga što ih je pravna ili fizička osoba uputila na obrazovanje ili stručno usavršavanje, dok traje obrazovanje, odnosno stručno usavršavanje,

23. osobe koje je pravna ili fizička osoba prije stupanja u radni odnos uputila kao svoje stipendiste na praktičan rad u drugu pravnu osobu ili kod druge fizičke osobe radi stručnog osposobljavanja ili usavršavanja, dok traje praktični rad,

24. osobe upućene u drugu državu članicu ili treću državu u sklopu međunarodne tehničko-prosvjetne i kulturne suradnje, dok se tamo nalaze po toj osnovi,

25. osobe kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja prema posebnom zakonu,

26. članovi obitelji smrtno stradalog, zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja za vrijeme primanja novčane naknade u skladu s propisima o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po drugoj osnovi,

27. članovi obitelji smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja koji imaju prebivalište ili odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj, ako su se Zavodu prijavili u roku od 30 dana od dana prestanka primanja novčane naknade u skladu s propisima o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi,

28. osobe s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj kojima je odlukom nadležnog suda oduzeta sloboda i nalaze se u ustrojstvenim jedinicama Ministarstva pravosuđa, prema prijavi Ministarstva pravosuđa.

(2) Pod radnim odnosom sukladno stavku 1. točki 1. ovoga članka podrazumijeva se odnos poslodavca i radnika prema propisima o radu i drugim propisima koji uređuju pitanja zapošljavanja.

(3) Djelatnosti osoba iz stavka 1. točke 6. ovoga članka su: registrirana djelatnost obrta, poljoprivrede i šumarstva, slobodnog zanimanja (profesionalna djelatnost) i ostale samostalne djelatnosti za čije je obavljanje odobrenje izdalo nadležno tijelo za samostalno obavljanje djelatnosti fizičke osobe, upisane u odgovarajući registar toga tijela te djelatnost s obilježjem samostalnosti, trajnosti i namjere stvaranja stalnog izvora prihoda poreznog obveznika upisanog u registar obveznika poreza na dohodak, sukladno propisima o porezu na dohodak kada se radi o samostalnoj djelatnosti za čije obavljanje nije propisano izdavanje odobrenja ili obveza registracije te djelatnosti.

(4) Osiguranici iz stavka 1. točaka 1. do 6., 8., 9., 20. i 25. ovoga članka obvezno se osiguravaju i za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti.

(5) Za osobe iz stavka 1. točaka 13., 16., 17. i 19. ovoga članka i osobe iz članka 11. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona Zavod i Hrvatski zavod za zapošljavanje međusobno će razmjenjivati podatke o nezaposlenim osobama koje se vode u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

(6) Za osobe iz stavka 5. ovoga članka koje se ne vode u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje kao nezaposlene osobe status osiguranika utvrđivat će se prijavom Zavodu.

(7) Uvjete i način stjecanja statusa osiguranika sukladno stavku 1. ovoga članka Zavod će pobliže utvrditi općim aktom.

Članak 40.

Naknadu plaće u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz članka 39. točaka 1. i 2. ovoga Zakona isplaćuje osiguraniku iz svojih sredstava:

1. pravna ili fizička osoba - poslodavac za prva 42 dana bolovanja, kao i za sve vrijeme dok se osiguranik nalazi na radu u trećoj državi na koji ga je uputila pravna ili fizička osoba ili je sam zaposlen u trećoj državi.

2. pravna osoba za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, odnosno pravna ili fizička osoba - poslodavac za osiguranika radnika - invalida rada za prvih sedam dana bolovanja.

Članak 48.

(1) Osiguranik za vrijeme privremene nesposobnosti iz članka 39. točaka 1. do 6. te točaka 9. i 10. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaće na teret sredstava Zavoda, odnosno državnog proračuna dok izabrani doktor ne utvrdi da je sposoban za rad ili dok nije nalazom i mišljenjem nadležnog tijela vještačenja mirovinskog osiguranja kod osiguranika utvrđena invalidnost zbog opće nesposobnosti za rad ili profesionalne nesposobnosti za rad.

(2) Kada je prema ocjeni izabranog doktora, a nakon provedenog liječenja i medicinske rehabilitacije zdravstveno stanje osiguranika takvo da se daljnjim liječenjem ne može poboljšati te je kod osiguranika nastupila trajna nesposobnost za rad na poslovima koje osiguranik obavlja, kao i u slučaju kada bolovanje osiguranika traje neprekidno 12 mjeseci zbog iste dijagnoze bolesti, izabrani doktor je obavezan obraditi osiguranika za upućivanje na ocjenu radne sposobnosti i invalidnosti te ga sa svom propisanom dokumentacijom uputiti nadležnom tijelu vještačenja mirovinskog osiguranja koje je obvezno donijeti nalaz i mišljenje o radnoj sposobnosti i invalidnosti osiguranika najkasnije u roku od 60 dana od dana zaprimanja prijedloga izabranog doktora i o istome obavijestiti izabranog doktora, poslodavca osiguranika i Zavod u roku od osam dana od dana donošenja nalaza i mišljenja.

(3) Kada nadležno tijelo vještačenja mirovinskog osiguranja utvrdi da je kod osiguranika nastupila profesionalna nesposobnost za rad, odnosno neposredna opasnost od nastanka invalidnosti, obvezno je u nalazu i mišljenju navesti poslove i radne zadatke koje osiguranik s obzirom na preostalu radnu sposobnost može obavljati, odnosno koje poslove i radne zadatke ne može obavljati.

(4) Ako nadležno tijelo vještačenja mirovinskog osiguranja ne donese nalaz i mišljenje te ne izvijesti izabranog doktora, poslodavca osiguranika i Zavod u roku iz stavka 2. ovoga članka naknada plaće za tog osiguranika od prvoga idućeg dana, nakon isteka roka od 60 dana iz stavka 2. ovoga članka, tereti sredstva Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

(5) Obrada osiguranika za upućivanje na ocjenu radne sposobnosti i invalidnosti tereti sredstva Zavoda samo u slučajevima kada je izabrani doktor uputio osiguranika na ocjenu radne sposobnosti i invalidnosti u skladu sa stavkom 2. ovoga članka.

Članak 52.

(1) Osiguranik ima pravo na teret sredstava Zavoda, odnosno državnog proračuna ostvariti pravo na naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti iz članka 39. točaka 1. do 5. te točaja 9. i 10. ovoga Zakona u maksimalnom trajanju od 18 mjeseci po istoj dijagnozi bolesti, bez prekida, u visini utvrđenoj u skladu s ovim Zakonom i općim aktima Zavoda.

(2) Nakon isteka roka iz stavka 1. ovoga članka osiguranik ostvaruje pravo na naknadu plaće u iznosu 50% zadnje isplaćene naknade plaće na ime te privremene nesposobnosti dok za privremenu nesposobnost postoji medicinska indikacija.

(3) Odredba stavka 2. ovoga članka ne odnosi se na osiguranika kojem je utvrđena privremena nesposobnost zbog liječenja zloćudnih bolesti, osiguranika kojem je odobrena njega člana obitelji - djeteta oboljelog od zloćudne bolesti, osiguranika čija je privremena nesposobnost u vezi s provođenjem hemodijalize ili peritonejske dijalize te čija je privremena nesposobnost u vezi s uzimanjem i presađivanjem dijelova ljudskog tijela.

Članak 53.

(1) Osiguranik nema pravo na naknadu plaće ako:

1. je svjesno prouzročio privremenu nesposobnost,
2. ne izvijesti izabranog doktora da je obolio u roku od tri dana od dana početka bolesti, odnosno u roku od tri dana od dana prestanka razloga koji ga je u tome onemogućio,
3. namjerno sprječava ozdravljenje, odnosno osposobljavanje za rad,
4. za vrijeme bolovanja radi, odnosno obavlja poslove osnovom kojih je obvezno zdravstveno osiguran, obavlja ugovorene poslove temeljem ugovora o djelu te bilo koje druge poslove (npr. poljoprivredni radovi i sl.),
5. se bez opravdanog razloga ne odazove na poziv za liječnički pregled izabranog doktora, odnosno doktora kontrolora Zavoda ili tijela Zavoda ovlaštenog za kontrolu privremene nesposobnosti,
6. izabrani doktor, doktor kontrolor ili tijelo Zavoda ovlašteno za kontrolu privremene nesposobnosti utvrde da se ne pridržava uputa za liječenje, odnosno bez suglasnosti izabranog doktora otpuće iz mjesta prebivališta, odnosno boravišta ili zlorabi privremenu nesposobnost na neki drugi način.

(2) U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka osiguranik nema pravo na naknadu plaće od dana nastanka tih slučajeva do dana njihova prestanka, odnosno prestanka posljedica njima uzrokovanih.

Članak 153.

Novčanom kaznom u iznosu od 8.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osigurana osoba:

1. ako je svjesno prouzročila privremenu nesposobnost, ako u roku od tri dana nakon početka bolesti ne izvijesti izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite da je oboljela, odnosno u roku od tri dana od dana prestanka razloga koji ju je u tome onemogućio, ako namjerno sprječava ozdravljenje, odnosno osposobljavanje, ako za vrijeme privremene nesposobnosti radi, ako se bez opravdanog razloga ne odazove na poziv za liječnički pregled izabranog doktora, odnosno doktora kontrolora ili tijela Zavoda ovlaštenog za kontrolu bolovanja, ako se ne pridržava uputa za liječenje, odnosno bez suglasnosti izabranog doktora otputuje iz mjesta prebivališta, odnosno boravišta ili ako zlorabi pravo na korištenje privremene nesposobnosti na neki drugi način (članak 53.),

2. ako je ostvarila pravo na naknadu za troškove prijevoza u vezi s korištenjem prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, a nije za to imala pravne osnove (članak 62.),

3. ako koristi ispravu kojom se dokazuje status osigurane osobe na način protivan odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, odnosno zdravstvenu zaštitu ostvaruje koristeći tuđu ispravu (članak 119. stavci 3. i 6.).

Članak 154.

(1) Ministar nadležan za zdravlje donijet će pravilnike iz članka 19. stavka 2. točaka 15. i 18., članka 46. stavaka 2. i 9. i članka 90. stavka 1. ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi donijet će pravilnike iz članka 15. stavka 2. i članka 78. ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ministar nadležan za financije donijet će pravilnik iz članka 72. stavka 8. ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.